

Nedėldienio Skaitymas.

NEDĖLINIS LAIKRAŠTIS.

Apmokėsnis: su prisiuntimu metams 2 rub.
pusmečiui 1 rub.
be prisiuntimo metams 1 rub. 40 kap.
pusmečiui 70 kap.

Rėdaksija Kaune.
REDAKTORIUS IR LEIDĖJAS

kunigas pralotas Antanas Karosas

◀◆◆ Už atskirą numerį 4 kap. ◆◆▶

Už apgarsinimus imama nuo eilutės arba jos vietos ant paskutinio puslapjo 20 kap.

Nė 47.

Kaunas Lapkričio 8 (21) d. 1906

Pirmi metai.

Lietuviai Katalikai!

Neapleiskit rinkimų. Stokite visi — vyrs į vyrą. Išpildykit didžią priedermę į Dievą ir tėvynę!

Sekaučiame numeryje paduosime apie tai taN tikrą straipsnį.

„Draugija“

Literatūros, mokslo ir politikos laikraštis, pradės eiti prieš Kalėdas iš Kauno syki per mėnesį. Kaina metams 6 rub., pusmečiui 3 rub. atskiras numeris 60 kap.

Prenumeratą priima „Draugijos“ leidėjas ir redaktorius

Kun. A. Dambrauskas.

Šis tas apie tarnaičių padėjimą miestuose.

Kas nežino, kaip daug jaunų lietuvių išeina kasmet tarnauti į miestus. Netik pas krikščionius, bet dažnai ir pas žydus atrasi lietuvių tarnaitę. Visur jos veržte veržiasi, viena kitai už akių užlenda. Pilnas jų netik Kaunas, Vilnius, Liepojus, bet ir tolimesni Rusijos miestai, kaip antai: Peterburgas, Odesa, Maskva, Rīga ir k.

Kas-gi veja tas mergaites iš Lietuvos? Kas jas verčia, tėvynę apleidus, naikinti savo jaunas dienas troškiuose miestų muruose, tarp žmonių dažnai kietaširdžių, tarnaitės tikėjimą ir dorą išjuokiančių, jos nekaltybę už nieką laikantių? ...

Priežasčių yra gan daug.

Viena iš tankiausių ir visusvarbiausių—tai prigimtas žmogui laimės troškimas. Gymusi neturtingo ukininko ar kumiečio tamsioje grįtelėje, jauna mergaitė, ypač energiškesnė, ima nerimti ir sako sau: ką aš čia vargsiu pas tėvus? Jie ir patįs vos tegali pramisti. Uždarbio jokio. Ateities jokios, nes kas manę norės imti vargsę bekraitę. Eisiu velyk į miestą tarnauti. Ten, sako, geros algos, o darbas daug lengvesnis. Išėjo ta ir ta, ir rašo, kad joms ten gerai. Nekurios pasiuntė net savo fotografijas. Nei pažinti nebegalima. Pasirėdžiusios miestaiškai, su skrybelaitėmis (kapelūšėliais) ant galvos—ponios ir gana... Kuogi aš už jas prastesnė? Joms gerai, ir man prasčiau nebus... Einu į miestą! Sudiev tėveliai!..

Taip maždaug labai dažnai kalba mergaitės, kurioms, nors namie ir nepergerai, bet visgi vargas nėra persunkus.

Išklausę tą šneką, tėvai truputį padėjavę paprastai sutinka. „Jei jau taip nori, sako, tai eik sveika. Gal tau Dievas padės. Tuomet neužmiršk ir mums pasiųsti kokį rubelį iš to savo miesto! Ak žinai pati, kaip mums čia sunku skaitikas sugauti“...

Yra ir kita priežastis mergaičių ėjimo į miestus. Tai naminiai nesutikimai ir vaidai. Tai atsitinka dažniausiai tėvams mirus, kada vyresnysis sunus užvaldo ukę. Tuomet, jei šeimynoje buvo kelios seseris, jos negauna nuo brolio prigulincio užlaikymo. Norėtų žmoniškai pasirėdyti, o čia brolis neduoda nei skatiko, o marti nuolat galvą griaužia. Iš čia kilsta ginčai, pasidaro namuose pragaras, nuo kurio ir bėga nevienu mergina į miestą, ramesnio gyvenimo jieskodama! Bet ar jį randa?

Čia buna visaip. Vienai pasiseka gan greit ir gera vieta rasti, o kitai priseina per ištus mėnesius jieskoti vietos ir badu stipti. Prisiglaudusios kur pas svetimą žmogų angštame kambarėlyje, kiek jos ten prikenčia vargo, pažeminimo ir paniekinimo—sunku ir apsaityti. Vargšės gauna

persitikrinti, jog jeigu namie buvo vargas, tai ir mieste ne-
piragai; anaiptol—kartais mieste dar didesnis vargas.

Tiems žodžiams patvirtinti paduodame čia ištraukas iš
gromatos, kurią neseniai viena tarnaitė atsiuntė iš Peter-
burgo į lenkiškąjį laikraštį „Zorza Wil“. Štai tos tarnaitės
žodžiai:

„Gyvendama Peterburge nuo 7 metų prisižiurėjau ma-
no draugėms. Jos skubinasi tarnauti į miestą, kaip bitės
prie medaus, bet žūna kaip musės išrugose. Jos užmiršta
apie patarbę: ten gera, kur musų nėra ir jog nedirbęs pietų
negausi. Kad turėčiau sparnus, lėkčiau į savo kraštą į kiek-
vieną grįžti, persergėti mergaites, tenebūna taip graites tenebė-
ga į miestus tarnauti... klysta, kurios nieko nemokėdamos čion
važiuoja, pasitikėdamos, gausią gerą vietą. Tuotarpu net ir gerai
permanančios savo pareigas, mėnėšiais sėdžia be darbo, o ku-
rios nieko nemoka ir kalbos nesupranta, pasilieka, padėji-
me stačiai apverktiname. Jos žūna nuo bado ir šalčio; su-
naikina sveikatą, pasiduoda nusiminimui ir važiavusios čion
lyg į vestuves, po kelių savaičių nebežino ką daryti ir di-
žiausiame varge kamuojas be prieglaudos... Jei katra turi
kokią pažįstamą, kuri iš mielaširdystės ją pas savę priima,
tai ten varu veržiasi kitos, ateina buriais nakvinės prašytų,
miega palovėje, malkinėse, sklepuose ir tt. Sunku apsaityti
jų vargas. Dažnai neviena per tai netenka vietos, nes po-
nai pyksta, jei pas tarnaitę taip daug draugininkių lankosi.
Dažnai stačiai pasako: jos vaikščiodavo pas tavę, tai dabar
tu eik sau pas ją! Ponai gal mainyti tarnaites, kiek nori
—vos viena išėjo, jau dešimts laukia už durų. Vienai mo-
ka 7 rub., antra eina už 5 ir net už 3. Jei laikraštis ap-
garsina: reikalaujama tarnaitės—tegu ateina 12 valandoj
padaryti sutarmę, tai jau nuo 8 laiptai kimšte prikimšti
tarnaičių: keiksmi, réksmai, užvydėjimas ir neapykanta dėl
tos, kuriai vieta teko. Tiesa, po kelių dienų vieta atsilio-
suoja, bet ir vėl atsikartoja tas pats. Miestas yra mums
svetimas tikėjimu, kalba, o broliškas meilės nėra čia nei
už skatiką. Geriaus tat tegu namie už 3 rub. tarnauja, ne-
gu čia už 6“.

Toliau, pagailistavus, kad tarnaitės miestuose dažnai
užmiršta Dievą, bažnyčią, dorą ir net savo kalbos išsižada,
ana korespondentė taip rašo:

„Šiomis dienomis atėjo pažįstama mergaitė iš Kauno
gub. Ji tarnavo savo krašte ir buvo gerbiama ir pageidau-
jama, algos gaudavo 3 rub. kas mėnesį, bet išgirdo, jog
Peterburge geriau moka—atsikraustė čion ir štai antri me-
tai kaip neva tarnauja, bet ant vietos vos keliatą mėnesių
teišbuna. Ir dabar pasokoja man, kad šv. Kotrinos bažny-
čioj prisiartinus kaž-koki ponis ir klausanti: be ne vietos
jieškai? Ši atsakius: taip, Ponia švelniai šnekindama sude-
rėjo ją pas savę. Mergaitė džiaugės laimę radusi, tarnau-
sianti pas katalikus.

Bet po trijų mėnesių šiandiena štai vėl ateina mano
draugė. Klausiu: ar toj pačioj vietoj pasilieki? O ji antato:
Du mėnesiu, sako, tarnavau, algos neužmokėjo ir da skarą
(skepėtą) užgrobė. Stačiai badu stipau. Ponia samdydama
pasakė man: virsi dviem ir apšluosi keliatą kambarių. Tiesa
darbo nestigo, vale apie valgį tarnaitėi nieks nesirupino. Iš
ryto išgers kavos, viską užrakins ir išcina į biurą; pietus
pavalgę—taippat. Jei liko sriubos, tai mano laimė; vienog
budavo, kad ir to neatlieka; o kad pasisakiau, alkana bė-
santi, tai pasidarė pragaras: réksmas, triukšmas, keiksmi.
Keletą rublių, kuriuos turėjau, pravalgiau ir prašau, kad pa-
liuosuotų, laukiau 3 dienas. Ėmė užmetinėti, rasit ką pa-
vogus ir tt. „Neduosiu algos nei kapeikos“. Išėjau, bet liko
skara, meldžiu, kad man atiduotų. „Neduosiu, sako, nei al-
gos, nei skaros“. Štai kokių ponų esama, ir kaip vargšė
tarnaitė esti išnaudojama. Paima vieną, palaiko keliatą mė-
nesių, neužmoka, ima kitą ir vėl taip pat daro. Tokiu bu-

du turi tarnaites už dyką. Tokie tai esti atsitikimai dide-
liuose miestuose, o apie dar bjauresnias skriaudas nedirštų
nei rašyti. Visa, ką čia aprašiau yro gryna tiesa^(*).)

Čia gal neviena iš kaimo mergaičių paklaus: ką gi
daryti? Ne jaugi nei viena mergina neprivalo miestan vykti
tarnybos jieškotų? Ant to atsakome: jei koki mergaitė nor
važiuoti į miestą tarnauti, tegu neužmiršta šių patarimų:

1) tegu nevažiuoja į miestą, ypač tolimesni, *nekviesta*;

2) tegu nevažiuoja pirmam upui užėjus, priešais tėvų
valią;

3) pirm negu išvažiuos, tegu gerai pasitęirauja pas
vietinius kunigus ir kitus išmanančius žmones, ar verta va-
žiuoti, ar ne?

4) tegu važiuoja tik į tą miestą, kur turi arba artimus
gymines, ar nors gerus pažįstamus, prizadančius tam tikrą
vietą, arba bent apsiimančius palaikyti pas savę, kol susi-
jieškos darbą;

5) tegu atmena, jog mieste turės už savo pinigus ir avėti ir
devėti, taip jog rubams ir korpėms nusipirkti išeis beveik
pusė algos; o kurios panorės poniškai rėdyties tai ir visą
savo algą į skarmalus sukiš;

6) tuose miestuose, kur yra krikščioniškos tarnaičių
draugijos, tegu į jas prisirašo. Tokios draugijos rupinasi
tarnaičių padėjimu ir užtaria nuskriaustąsias.

Girdėjome, jog neužilgo bus įrengta ir Kaune panaši
draugija. Iš augšto velyjame jai kuodidžiausio pasisekimo.

Druskus.

Lietuvos „lenkai“.

Ar kiekvienas Lietuvos gyventojas, kalbą lenkiškai
—visuomet turi būti lenku? „Zorza Wilenska“, tvirtina
(№ 22)—buk taip. Anuot to laikraščio (ir daugalio jam-
panašų), Kauno rėdyboje kas dešimtas žmogus esąs len-
kas. „Miestiečiai katalikai, smulkieji bajorėliai, apie dvar-
ponius ką ir beklausei,—palivarkų tarnai, o Aukmėrgės,
Kauno ir Ežerėnų pavietėse—apsčiai valstiečių,—vistatai
esą lenkai“. Delto kaikurie lenkiškieji laikraščiai nuolat
kalba apie reikalingumą apsaugoti tuos Lietuvos „lenkus“
nuo „ištautėjimo“, arba tikrius sakant nuo lietuvių tau-
tiško susipratimo. Tam tikslui „Zorzą Wil.“ labai stropiai
buvo pradėjusi raginti „lenkus iš Lietuvos“, idant jie kreip-
tus į Dumą prie vilniečių atstovų, arba nors prie p. Milvido
ir kun. Jarulacio, (mat „Zorzos“ mislyta, kad jie esą len-
kai) reikalaudami įvedimo lenkiškosios kalbos į mokyklas.
Lietuvos bažnyčiose per atkaklybę tų pačių Lietuvos „len-
kų“ lietuviai neprileidžiami esti melsties savo prigimtoje
kalboje; tuotarpu kad dėl keletos lenkų, nors jie retai baž-
nyčią lankytų,—turi būti kas šventė lenkiškosios evange-
lijos ir „gadžinkos“. —Tegu mat ir lietuviai pratinas po-
biški prie lenkiškumo...

Žinoma, nieko dar blogo nebutų, jei kurs iš lietuvių
panorėtų mokinties lenkiškos kalbos,—bet iš to dar ne iš-
puola, kad kiekvienas, kurs šiek tiek pramoksta lenkiš-
kai,—butų tuojaus rašomas prie lenkų. Šiaip galvojant rei-
kētu kuo nevisus lenkus, apsigyvenusius Rusijos gilumoje,
priskaityti prie rusų, nes daugumas „lenkų iš Rusijos“,
ypatingai tarnų ir darbininkų tarpe, visai menkai temoka
lenkiškai; o kasdieniniame gyvenime tankiausiai vartoja
rusų kalbą. Šlasko gyventojai ir daugumas Poznaniaus len-
kų vertėtu vokečiais pavadinti, nes tuli iš jų, ypatingai
miestiečiai, daug geriaus kalba vokiškai, negu lenkiškai.

^{*}) Sk. „Zorza Wil“ № 42 š. m.

Visą gi lenkų aristokratiją reikėtų priskaityti prie prancuzų tautos, nes Lenkijos ir Lietuvos didponiai savo tarpe kitaip beveik ne kalba, kaip tikt prancuziškai ir dagi visur rupinas pamėgdzdiot prancuzų papročius ir prancuzų „kultūrą“. Pagal Lietuvos „lenkų“ logikos (saprotaavimo) Suvienytųjų Valstijų amerikiečiai, arba airiai, kalbantįs angliškai, turėtų prigulėti prie Anglų tautos; tuotarpu kas gi nežino, kad airiai (irliandiečiai), arba Amerikos jankiai, nors kalba angliškai, bet laiko savę už visai skirtingą nuo Anglijos tautą ir savo naminiuose reikaluose netik nesiklausia Anglijos rodos, bet neretai elgias griežtai jai priešais. Pagaliaus net Austrijos vokečiai, ne žiurint į Prusų kurstymus, visai nelaiko savę per viena su Germanijos gyventojais. Lenkams gi tautiečiams norėtųs, idant lietuviai šiek tiek pramokę lenkiškai, besitriniodami apie „lenkų“ dvarus, t. y. vežėjai, tarnai tarnaitės, kumiečiai, laikytų savę per tikrus lenkus, nes anuot jų—Lietuva tesanti vien Lenkijos sritis, o lietuviai kitam niekam netinka, kaip tik *etnografiškai medžiagai*, kitaip sakant—Lietuvos „lenkams“ dirbti!*) Delto tai lenkų veikėjai (iš Nar. Dem. partijos) jau iš kalno apruokuoja lenkų tautos skaitlių, draug su „businčiais“ Lietuvos ir Baltgudijos „lenkais“, ant 30 milijonų**). Matyt, musų „lenkai iš Lietuvos“, nei jauste ne jaučia, kad priskaitydami lietuvius pramokusius lenkiškai prie lenkų tautos, elgias lygiai su lig „abrusiteliais“, kurie Lietuvos kraštą vadina „iskoni russkaja zemlia“, tiktai musų lenkomanai daug bjauresniais išrodo už savo bendradarbius rusus: tie pastarieji atvirai prisiduoda lietuvėdžiais esa, o „musų broliai lenkai“, brolystės kailiu nori prisidengti, idant dailiaus galima butu lietuvius praryti. Bet jeigu lietuvių ištautinimo politika turėjo sprogti po 40 metų bandymo, tai ir lenkomanų bandymai prisidirbti lenkų iš lietuviškos medžegos, turės ant nieku nueiti, nežiurint į „aukštumą“ lenkų kultūros. Lietuviai jau patis pradėjo remti į kojas, kaip tatai aiškiai parodė rinkimai Kauno ir Suvalkų rėdyboje. Ilgai netrukus nušoks nuo rankų lenkiškųjų auklių ir tie musų broliai, kurie likšiol čiulpė kultūrą iš lenkiško ragelio. Jeigu Lenkijos miestiečiai, kurių tris šimtai metų atgal kalbėta vokiškai,—dabar nei žodžio vokiškai nemoka, o Šląsko lenkaš, išbuvē vokečių globoje (opiekoj) arti septynių šimtų metų ir jau buvē bemišta, šendien smarkiai kelias iš miego,—delko gi lietuviai negalētu tautiškai atsigimti, užlaikę dar likšiol savo kalbą ir papročius. Mažai, ką,—dvaro tarnaitė arba liokajus, pristoję iš lietuvių sodžiaus prie pono lenko,—pramoksta lenkiškai keverzuoti, bet kokie gi jie lenkai, kad jų kraujas, jų tėvai, broliai, seseris yra tikri lietuviai, kitaip nemoka, kaip tikt lietuviškai; sugrižę sodžiu, apsivedę tokie „lenkai“ niekuo nesiskiria nuo paprastų muzikų lietuvių. O kad lietuviai kai kurie ir lenkiškai kalbētu savo tarpe, tai ir taip dar negalima jų tuojaus vadinti lenkais, nes kaip pradžioje to straipsnelio buvo nurodyta,—nevisuomet nuo kalbos tegalima tautystę pažinti. Net patis musų dvarponiai, lenkiškai kalbantįs, pripažįsta, kaip matyti nors is lenkų laikraščio „Kurjer litewski“,—savę lietuviais, o neseniai lenkomanų pramintas vardas „lenko iš Lietuvos“ daugumui musų ponų visai netinka, kas visai teisingai yra, nes lenkų Lietuvoje, taip sakyti kaip ir nėra suvisu; tera tikt lietuviai—lietuviškai tebekalbantis, ir lietuviai—apsipratę su lenkų kalba, bet jų budas, papročiai ir kilmė—grynai lietuviška tebėra. Tatai ir businčioje „dumoje“ Lietuvos reikalus privalo ginti ne „lenkai iš Lietuvos“, bet tikrieji lietuviai.

D. Dumbrė.

*) Skaityk programą „Nar Demokracyi“.

***) B. de Courtenay „O panslawizmie platoniecznym“ p. 23.

Malda Urbono VIII Popiežiaus.

Lietuviškai vertė vysk. A. Baranauskas*).

Prieš akis Tau, Viešpatie, savas kaltis klojam,
Lygindami su vargais, ką už jas kylojam.
Žiurint musų šitokios darbų nedorybės,
Vargai musų niekokie,—didelės kaltybės.
Labai sunkiai prieš Tavę, Dieve nusidėjom.
Labai lengvą nuo Tavęs plakimą kentėjom.
Rykštės Tavo už griekus populį pajutom:
Kieto grieko priepročio perlaužt nesukrutom.
Rykštėms Tavo plakama trupą mums silpnybė:
Nesimaino gi niekies musų nedorybė.
Skaudžia širdis nerami, sielavartais tvinksta
Neįmano ką daryt,—sprandas gi nelinksta.
Sopuliuose gyvastis stena ir vaitoja
Blogų darbų pataisyt niekies neatboja.
Niekies nesirupinam, jei pataisos lauki
Negalime iškentēt, kai rykšte užtrauki.
Verkiam skundžiams plakami, jogei nusidėjom.
Bet kaip tiktai aplankai,—meršim, ko liudėjom.
Užsimojant Tau rusčiam, žadame daryti
Rykštę metant—žadinio nenorim laikyti.
Kai užgauni mus skaudžiaus, šaukiam atleidimo:
Kai atleidi gi ir vėl reikia mums plakimo.
Štai, Viešpatie, kaip pikta musų nedorybė:
Jei malonė neatleis ištrems mus teisybė.
Visagalį Tėve, duok ko prašom neverti.
Kad prašytumėm Tavęs iš nieko sutverti!
Par Kristų, Viešpatį musų. Amen.

Seinuose
4 Gegužės 1898 m.

Žinios iš visos Rusijos.

Valdybos parėdymai.

~ Pirkusieji žemes su pagalba valstiečių banko negalės rinkti į Dumą su savižemiais, bet tiktai valščių rinkimuose dalyvaus. Per tatai skaitlius rinkikų nuo smulkiųjų žemvaldžių žymiai bus mažesnis, neg per praeitus rinkimus. Todėl visiems lietuviams savižemiais, be pagalbos valstiečių banko pirkusiems žemę, butinai reikia važiuoti į smulkiųjų žemvaldžių rinkimus. Kas myli Lietuvą, kam rupi tėvynės reikalai ir brolių gerovė, kiekvienas tegu dalyvauja rinkimuose. Apsileidimas šiame dalyke nėra dovanotinas. Per praeitus rinkimus turėjo teisę dalyvauti rinkimuose 8700 smulkiųjų savižemių, o atvyko tik 2128, tai yra: mažiau ne ketvirta dalis.

Teismai.

1 lapkričio **Kijeve sušaudyta** Jakobson už gincluotą užpuolimą ant pačtalijono. Jakobštato ir Kreicburgo apskričiuose sušaudyta apie 100 revoliucionėrių, Lenkijoje apie 10. — 2 lapkričio **Maskvoje** sušaudyta revoliucionėris, metęs bombą į miesto viršininką (bomba sprogo, bet viršininko nekludė).

*) Perrašę pagal dabartinę rašybą ir padėję vieton paprovos žodį pataisios paduodame maloniems skaitytojams šį puikų vysk. Baranausko vertimą, nes ant kiek žinome, jis niekur da nebuvo apgarsintas.

Redakcijos priedašas.

Užpuolimai ir plėšimai.

Ekaterinburge suimta 21 ginkluoti plėšikai su daugybe prisiplėštų daiktų.— **Elisavetgrado** gub. plėšikai naktį įsiveržė į dvarininkės namus, užmušė kirviais ponį, dukterį, tarną, komisorių, 2 panaktinius; pagrobė 5500 rub. Vagis dar nesuimti.— **Minske** ir **Sujoje** apiplėšta pačtos ant 4500 rub.— **Orenburgo** gub esanti apiplėšta fabrika ant 8,000 rub. piningais ir 75,000 vekseliais.— **Labinsko** kaimoje plėšikai, persirėdę į žandarus, kratė valstiečių namus, neva jieškodami kvalčyvu piningų; išsinešė 490 rub.

Mokyklos.

Paskutinėmis dienomis įregistruota (įtraukta į valdiškas knygas) 98 nauji skyriai Lenkų „Mokyklų Motynėlės“ įvairiose vietose, tarp tų vienas skyrius Suvalkų gubernijoje. Pirmininkais ir vadovais visur kunigai.

☞ Mokyklų ministerija leidė Varšavos mokyklų apskrityje prie lietuviškos kalbos išguldymo vartoti vadovėlius, atspausčius lotiniškomis literomis. O likšiol dar buvo prisakyta mokytojams lietuvių kalbą išguldant naudoties vadovėliais, rusiškomis literomis atspaustais.

☞ Vilniaus mokyklų apskričio globėjas leidė, tose Kauno gub. liaudies mokyklose (narodna), kuriose yra po 2 mokytoju, įvesti ketverių metų mokymą vieton likšiol buvusio 3 metų kurso. Todėl dabarties mokyklų direkcija rengia programą mokslo dalykams į 4 metų kursą paskirstyti.

P. Itomlinski, lietuviškų gazetų Vilniuje išeinančiųjų cenzorius, gerai mokąs lietuvių kalbą, paskirta į Kauno gub. liaudies mokyklų inspektorius.

Vyresnybė ketinanti įkurti seminariją mergaitėms mokinti į žemesniųjų mokyklų mokytojas Kauno gubernijoje. Į tą seminariją busiančios priimamos lietuvaitės. („Kov. Tel.“)

Badas.

Trisdešimtįpenkiose Rusijos gubernijose šią vasarą jėvai neužderėjo, todėl tenai grūmoja badas. Menkiausias derlius buvo rytų gubernijose Volgos upės pakraščiais. Daugiuose kaimuose žmonės mitinasi miltų mišiniu su pelumis ir balanda; galvijams jau suliuobta šiaudai, todėl dabar plėšia stogus ir liuobia. Dėl pašaro stigumo, gyvuliai bais atpigo: arklys po 7 rub., karvė po 6 rub., avis po rublį, o kartais dar pigiausiai, nės nėra kuom liuobti. Saratavos, Kazaniaus, Ufos gubernijose nei penktos dalies javų negavo, kaip vidutiniškasis derlius kad išneša. Vietomis jau visi grūdai suvalgyta, tik bulvių beliko ir tų nedaug. Kaimiečiai visa išpardavinėja už menkiausias pinigų, kad galėtų duonos nusipirkti; vietomis džiaugiasi, jei gauna pelų ir ažuolo gilelių. Orenburgo gubernijoje irgi artinasi badas. Per 71 gubernijas žieminių javų šią vasarą užderėta 255 milijonais pudų mažiau, neg pernai.

Kiek degtinės išgerta nuo pradžios metų?

Visoje Rusijos cėsorijoje nuo 1 sausio lig 1 spalį, tai yra per 9 mėnesis, degtinės išgerta už 457,825,375 rublius. Palyginus į pernykščius metus, šiomet išgerta daugiau 58,361,307 rubliais.

Tai tokio būdu žmonių stengiamas pagerinti savo buvis.

Žinios iš Lietuvos.

Leliunai (Aukm. pav.). Musų klebonelis pradėjo rašyti į Blaivybės broliją savo parapijonus, rašomės buriais, nekurie patį iš geros valios įsirašydami duodame kokį skatikėlį. Kaip daugiau sumesime, įsišteigsime ir mes prie bažnyčios knygyną. J. L.

Utena. Čia teipogi klebonas pradėjo į Blaivybę rašyti. Už pirmos dienos įsirašė arti 300 vyrų ir moterų. Paskui rašysimės ir kiti ir dar kiti, uteniškiai juk ne kokie ten girtuokliai, kad nuo Blaivybės šalintumės. Pažymėtina, kad ir jaunieji kareiviai šįmet užsilaike labai padoriai, nei susipešė, nei girti voliojos. Nuo karumenės maž kas buvo pasitraukęs, ale ir ėmė visus ir nesveikus, kaip supūvusius ridikus, ir mažiukus kaip nykštukus, nėvienc nebroidami. Jaunieji kareiviai klausė lietuvių priesaikos. Su mokesčiais eina tampriai, nelabai kas skubinasi mokėti, užtat girdžiasi aukštesniąją policiją šnekant apei skrajojančio burio partraukimą mokesčiams išrinkti.

Panevėžys. Jau keliolika metų, kaip nuo Panevėžio iki Švenčionių pravedė siaurų vėžių gelžkelį. Žinoma, gerai ir padarė, ben patogumėlis, bet šit kokia ir skriauda visiems, per kurių žemę gelžkelis pravesta. Juk nuo to laiko už atimtąją gelžkeliui žemę nedavė nei nudilusio grašio. Žmonės nesykį kreipėsi į gubernatorių užtarymo melzdami, bet vel tui Ar nepasišoktų koks advokatas nuskriaustuosius užtartį?

☞ Ant Šventoriaus, rinkos, gelžkelio stočių, vagonuose, visur brukte bruka „Naująją Gadynę“, nei „Liet. Ukiniko“ pigiai negausi, o apei kat. laikr. „Šaltinį“, „Ned. Sk.“ ir nemislyk, pirkti negausi. Reikia betgi tikėtis, kad kas užves ir kitų laikraščių pardavinėjimą. Nors po teisybei tą patį patėmijau Anykščiuose, Troškunuose, Šidlave, Vėksčiuose ir kitur.

Girkalnis (Res. apskr.). Pas musų buvo toks atsitikimas. Vengerskuose sunkiai apsirgo jaunas ukininkas Valys. Ligonį gydė visoki žmonių daktarėliai, bet nieks nepadėjo; kaip paliko suvis blogas, tuokart tikt nusiuntė į Resėinius atvežti gydytoji. Išvažiavus parvežti gydytojo ligonis suvis apslabo ir pradėjo mirti—už valandelės ir nūmirė. Čia tuojaus siusti į visas šalis žinias, kad Valys mirė. O tai

buvo ketvergo diena, žmonės gryžo iš Raseinių. Ta žinia apie Valio mirimą greit visur pasklydo—kiti jau ir ant laidotuvių atejo.

Bet už keturių valandų Valys atsibudo ir dabar tebyvena. Nors silpnas dar, bet eina jau geryn.

~ Mikaičių kaima susirašė išeiti ant kolonijų, arba vienasėdžių. *Mateušas.*

Eriogala (Ras. apskr.). Didis gaisras ištiko mūsų apygardoje. Daug sudegė trobų Grajauskaimėje. *M.*

Sastas (Panev. pav.). Spalio 19 apie 9 valandą vakaro ant vieškelio apie Panemunio dvarą tapo užmuštas Jurgis Balčiūnas—ukininkas iš Smilgelijų viensėdžio. Kaip išsiaiškino, užmušėjais yra tikras tetulėnas ir krikštosūnus a. at. Balčiūno: Aleksis Vaitaitis ir kitas giminaitis Jonas Vaitaitis (Stapono sunus). Visi jie tą dieną buvo Šenbergo turguje—ten labai gražiai ir meiliai sutikę Balčiūną šnekėjo ir dar puskvortį sugėrė.

Balčiūnui pabėgo arklys, tada Aleksis ir Jonas užprašė Jį į savo ratus sakdami: sėskis, dėdyt', pavysim arklį. Kada pavijo arklį—tada užmušė Balčiūną, nuvilko viršutinius drabužius, užnėrė vadeles ir teip arklys jį parvilko į namus. Ant rytojaus atvyko dragunai iš Šenbergo, sujėmė Aleksį ir Joną Vaitaičius ir nuvarė į Budbergį; ten kada juos stražnikai paglostė—tad prisipažino prie užmušimo. Namie pas jų atrado drabužius krauju aptaškytus. Buk dar ir kiti penki prigulėję prie tos draugijos. Vienas iš tų penkių, kelias dienas atgal, buvo atėjęs pas Balčiūną reikalaudamas pinigų—tas jam tada parodęs duris. Išeidamas pasakęs: „palauk, ateisime daugiaus, tada tau parodysim“...

Aleksis Vaitaitis su Balčiūnu iš pavasario turėjo bylą dėl žemės. *Kaimynas.*

Pumpėnuose (Kauno gub.) per šv. Mykolo atlaidus susėję iš parapijos ir iš aplinkinių žmonės išgėrė degtienes už 800 rub. Tai išgirdus, susopo širdį... Tiek turim neatiteistų visuomeniškų reikalų, k. a. mokyklų, knygynų, skaityklų... Reikalingiausiems dalykams neturime pinigų, o girtuoklavimui tai 800 per vieną dieną sukrapštom. O paskui rėkiam: „mės vargšai, nieko neturim! kaip mums priėiti prie mokyklų, prie knygų“.

Dabar kelius žodžius pumpėniškių pagyrimui. Netol nuo bažnyčios ant kalnelio yra gražus medis namas su iškaba: „Vartotojų draugija“. Įkurėju tos draugijos yra vietinis klebonas. Jų krautuvė turtinga ir, ačiu stropumui klebono, metinė apyvarta siekia 36000 rub. Krautuvėje yra ir knygų parduotuvė. Bažnyčia čionai murinė 1818 m. pastatyta. Neatsižymi architektūros dailumu; bet, ačiu vietinio klebono rūpesčiui, labai gražioje tvarkoje viskas užlaikoma. Mačiau nemažai gražių bažnytinių rubų. Kaipgi malonu buvo klausyties bažnytinio choro giedojimo. *Ž.*

Sintautai (Suvalkų gub.). Čia spalio m. 17 d. naktį po dvyliktai penkios minutės buvo patėmyta ant dangaus nepaprasta šviesa. Pusė dangaus skliauto nušvito kaip dieną, lyg elektros šviesa; spindėjo apie 3 sekundas. Po to tuojaus išvydome žvaigždėlę lekiant į rytus. Tarp „Ned. Sk.“ skaitytojų bene atsiras mokslo vyras, kurs paduotų į laikraštį išaiškinimą tos nepaprastos mūsų šalyje gamtos apraiškos. *P. V.*

Iš Vilniaus vyskupijos.

Nemonaičio bažnytėlėje 15 rugsėjo 72 vaikai priėmė pirmąją šv. Komuniją. Trečią kartą atlikus išpažintį (spevėdnę) jie tapo prileisti prie Švenčiausio Sakramento. Tie vaikai prie pirmosios išpažinties buvo priėngti pavasari. Kontrolios dėl, prieš pirmąją išpažintį ir prieš pirmąją komuniją vaikams buvo duodamos tam tikros kartukės. Prieš sumą vietinis klebonas kun. Baltuška pasakė vaikams pamokslą apie šv. Komuniją, pradėjęs nuo žodžių: „Visa parengta. Eikite į svodbę“ (Mat. XXII. 4). Atgiedojus „Veni Creator Spiritus“, prasidėjo mišios šventos. Bernaičiai apsirėdę pagal išgalėjimą, perjuosti kaspinais per petį, su žvakėmis rankoje iš vienos šalies, o mergaitės baltuose rubeliuose su rutų vainikėliais ant galvėlių ir su žvakėmis rankoje iš antros šalies priėmė Švenčiausį Sakramentą. Po mišių šv. vaikeliai atliko procesiją į krikštavietę, kur jie atnaujino prižadus, Dievui per krikštą šventą krikštaviečių lupomis padarytus. Paskum procesija ėjo prie Panelės Švenčiausios paveikslo ir prie didžiojo altoriaus.

Kybartai. (Suv. g.) Buvo čion du „Lietuvių vakaru“ į kuriuos žmonių prisirinko gana daug. Tai dėjosi 27 ir 28 (14 ir 15) spalio šių metų. Mylėtojai-artistai atsidanginę iš Vilniaus pirma parodė „Audrą giedroje“ ir „Neatmežgamą mazgą“, paskui „Dėdę atvažiauvusį“ ir „Gerąjį“. Diduma vaidintojų nebuvo tam tikę, praleidinėjo ir mainė žodžius, mišo sakinuose, buvo nesavo kailyje. Choras gi pusėtinai kelias trumputes dainiukes padainavo. Chorui pradėdant dainuoti vieną dainiukę, kažin-kas riktelėjo „stokit“, bet nieks nestojo, bereikalingi—toki raginimai. Žmonėms nepatiko teatras dėlei gausybės pludimo žodžių ir gedingų išsireiškimų, dėlei rodymo vieną ir kitą vakarą girtu strapaliojančio ir tautiziančio (sakė žmonės, girtą ir be pinigų matę.). Visiems šlykštu pasidarė, kada aktorius p. Vėdaris šnypždamas nosį, užtėškė savo nevalumais net ant kaktos muzikantui šalia scenos. Girdėjosi „Geramjame“*) iš lupų p. Vėdario pasityčiojimai iš dvasiško gyvenimo, net iš pačio Dievo („eik sau po velnių! ką Dievas išmano?“). Kaip ant galo parodė paleistuvingą veiksmę, žmonės neturėjo, kur akių padėti ir nebuvauni teatruose nemokėjo, kaip išeit iš tokios aplinkybės ir dabar gailinasi jieje, kad tuomet trukšmo nepadarę.

*) Mūsų Gerasis, girdėjome, kad da rankraštyj.

Visuomėnė labai suerzinta likosi už savo skatimą teatru.

*P-as Jurgelis
Juozas Balčius
Juozas Mikalavičius.*

Vabalninkas (Kauno gub. Panev. apskr.). Musų miestely gyvena miestietis, žmonių vadinamas „Dalgela“. Šventomis dienomis, ypač gi utarninkais pas jį pilna svečių—degtinės mylėtojų. Pragėrę sunkiai uždirbtą skatiką ir gerokai įkaušę, degtinės mylėtojai namo begriždami išvolioja visus griovius. Be peštynių irgi neapseina. Visiems žinomas peštukas ir girtuoklis Kaudvišius su savo draugais Vėta, Aukštikalniu ir kitais tankiai pasinaudoję kokia-norint proga pradeda muštynes ir ne vienam gerai apdaužo šonus, o kai-kada net ir makaulę praskelia.

Šit ir paskutiniame utarninke spalio 24 dieną muštyne, kuriose dalyvavo Kaudvišius, keli žmonės nukentėjo, ypač K. Šimk. iš Pimpiškių sodžiaus (buvo ir-gi įkaušęs), kurs ir šiandieną tebeguli Vabalninko ligonbutyje.

Tame ligonbutyje tankiai galima užėiti panašias ypatas, panašiuose atsitikimuose nukentėjusias. X.

Kvėdaina (Raseinių pav.). 22 dienoje spalio m. čia atsilaikė vietinio klebono kunigo Antano Tirilio 25 metų sukaktuvės kunigystės. Ant tos iškilmės nemaž buvo susirinkę kunigėlių ir šepjau žmonių. Nors kunigas Antanas nelabai seniai dar čia klebonauja, vos tiktai devintus metus, bet Kvėdainos parapijai yra jau nemaž gero padaręs. Visupirmu padidino ir atnaujino bažnyčią, kuri pirmiaus buvo permaža ir apleista. Daug vargo ir klapato jis čia turėjo, labiausiai, kad kai-kurie parapijonai buvo priešingi bažnyčios padidinimui ir atnaujinimui, bet pasidėkavojant kunigo Antano energijai ir darbštumui visos kliūtys liko pergalėtos, ir bažnyčia padidinta ir atnaujinta. Dabar visi džiaugiasi, kad turi plačią ir gražią bažnytėlę.

Pirmiaus žmonės čia buvo labai įpratę degtinę gerti, labiausiai kuomet čia dar ėjo kantrabandos keliu „prusinė“, bet pastojęs kunigas Antanas klebonu, visus pradėjo drausti nuo degtinės gėrimo ir raginti prie blaivybės, prie mokslo ir apsišvietimo. Žmonės paklausė savo dvasiškojo vadovo balso ir daugybė paliovė degtinę gėrę. Dabar jau laikraščio „Nedėldienio Skaitymo“ į Kvėdainos parapiją pareina kiekvieno numerio apie 40 ekzemplierių. Pernai metą triusu ir rupeščiu kunigo klebono Tyrilio Kvėdainos miestelyje tapo įrengta dar vartotojų draugijos sankrova, kuri eina labai gerai. Velijame kunigui Antanui sulaukti antrų 25 metų sukaktuvių kunigystės, besidarbuojant aplink dvasišką ir medžiagišką gerovę savo parapijonų. *Dėdė Atan^{as}.*

Ryga. Ant geležinkelio į Liepoją važiuojant ir į Rygą tankiai vyresnybės ir kareivių esą iškratomi visi kaleiviai; daromi areštai. Visuose vagonuose va-

žinėjanti kareivių sargyba. Vendo apylinkėje kareiviams esą prisakyta sušaudyti visus, pas kurių naktį neras paspartų. Susitikus su žvalgais, jei kas leis bėgti, tą irgi prisakyta nušauti.

Kaunas. Girdėjome, jog vienas iš lietuvių apsigyvenusiujų Amerikoje žada padovanoti Kauno Viešam Lietuvių Katalikų knygynui didelį savo knygyną (biblioteką), susidedantį iš angliško, lenkiško ir lietuviško skyrių, vertės kelių tukstančių rublių.

Is Žemaičių Vyskupijos.

Lapkrlčio mėnesio 5 dieną Seminarijos bažnyčioje Jo Mylistos Vyskupo Sufragano tapo išventinti **į dijakonus:** Antanas Bomblauskis, Petras Blaževičius, Stanislovas Dailidonis, Jurgis Dervinskis, Stanislovas Ercius, Antanas Garliauskis, Stanislovas Irtmanas, Mykolas Jankevychius, Kazimėras Kriščiūnas, Jonas Matulis, Petras Nacickis, Jonas Alekna, Juozapas Raštutis, Jonas Švagždis, Antanas Šveistris, Juozapas Talmantas ir Aleksandras Žebrauskis.

Žinios iš užrubežio.

Rusijos prekyba su Japonija. Neseniai Peterburge vienart ir Tokijos mieste susitvėrė „Rusų ir Japonų prekybos draugija“. Iš tos priežasties kaikurie laikraščiai pradėjo šitą rašyti, kaip menka iki šiol buvusi prekyba tarp Rusijos ir Japonijos. Kitos Europos viešpatijos ir Suvienytieji Amerikos Valščiai seniai jau steigias praplatinti savo prekybą su Japonija ir gabena iš tenai Japonų tautiškos pramonės išdirbinius, o parduoda jiems savo tavorus. Rusijos prekyba su Japonija tikt' ką užsimezgė, nors Japonija yra Rusijai po pat šonu.

Japonija yra derlinga šalis, turinti malonų orą ir arti penkių dešimtų milijonų gyventojų, kurie visi yra darbštūs, apšviesti ir labai mišrus, todėl Japonija nepoilo užims žymią vietą tarptautiškoje prekyboje. Ir taip 1904 metuose Japonija pardavė užrubežin tavorų už 315 milijonų rublių, o pirkto iš užrubežio už 370 milijonų rublių. Minėtuose metuose Rusija pirkto iš Japonijos tikt' už 480,000 rub. o Suvienytieji Amerikos Valščiai už šimtą milijonų rub. Rusijon beveik nėra gabenamai šitie tavorai: šilkai, arbata, žuvies taukai, varys, akmeninės anglis, šiaudų pynimai ir kiti. Tie tavorai Rusijoje yra perkami ir jai reikalingi, nekaltant apie Sibiriją, iš kurios į Japoniją yra suvis arti. Pigumas darbininkų daro Japonijos išdirbimus be galo pigius, o Rusijai jie būtų dar pigesni, nes netoli reikia juos gabenti. Tuotarpu kas pasirodo? Štai rusai perka Japonijos išdirbinius ne nuo Japonų, bet nuo Anglų arba Amerikiečių, kuriems reikia pašėlusiai permokėti. Ir taip Peterburge už Japonijos arbatinį servisą yra mokama 40 rub., o Anglijoje toksai-pat servisas kaštuoja apie 10 rub.

Minėtose 1904 m. Rusija pardavė Japonijai už 6 milijonus rub., o Anglija beveik už 75 milijonus. Rusijos tavorai yra begalo Japonijai reikalingi, kaip antai: grūdai, miltai, cukrus, sviestas, kiaušiniai, uodos, vilnos, tabokas, gelžis ir bovuliniai audimai. Tie tavorai neina vis-gi tiesiai iš Rusijos Japonijon, bet pereina per kelias tarpininkų rankas. Net gėda sakyti, Sibirijos sviestą Japonija apturi per Hamburgą!

Reikia tikėtis, kad naujai susitvėrusi „Rusų ir Japonų prekybos draugija“ pagelbės dalyką.

Vokietija. 31 Spalio susirinko Vokietijos seimas (Reichstag); toje pačioje savaitėje valstijos kancleris ponas Biulov'as gins ir aiškina Vokiečių vidurinę ir nžrubežinę politiką, kuri yra labai visuomenės peikiama. Ir taip mėsos brangumas yra tiesiog didžiausias; par tą brangumą neturtingesnieji žmonės valgo be mėsos, o vienok valdžia neleidžia vežti iš Rusijos kiaušinių ir galvijų. Ji daro tą dėlto, kad dvarininkų arba taip vadinamų „agrarijų“ galvijai būtų brangūs. Tas dalykas neviesiems tinka ir iš tos priežasties ponas kancleris gerai turės sušilti pakol seime išaiškina ir išteisina tokį valdžios pasielgimą

Amerika. 31 spalio m. Amerikos valščiuje Indijana ties miestu Valparaizo traukinys, vežąs išėivius iš Rusijos žydus, serbus, lenkus ir kitus susidurė su kitu traukiniu. Šeši vagonai susidaužė ir užsidegė. 47 žmonės žuvo, o 38 tapo sužeisti, kaikurie mirtinai. Vakarop sužeistieji tapo nuvežti kitu traukiniu į Chicago (Čikago) Čion juos sutiko jų giminaičiai, kurie taip buvo suerzinti tuo atsitikimu, jog mėgino pulti ant gelžinkelio tarnų, nes paėjo kalba buk par tarnų kaltybę atsitikusi ta baisi nelaimė. Galėjo tenai žuti ir nevienas lietuvis.

Afrika. Nuo kaikurio laiko iš pietinės Afrikos nesiliauna ėjusios žinios apie maištus ir judėjimus. Suvis neseniai Vokiečiai vos ėveikė numalšyti maištą savo kolonijoje vakarinėje Aprikoje. Šiomis dienomis ateina žinios, buvusysis burų valdas karėje su anglais kažikoksai Ferreira įsibaldęs Anglijos kolonijon vadinamon Kapliandija ir noris sukelti visus burus prieš Angliją. Valdžia buk išsiuntusi raitus karėivius jo suimti.

Prancijos respublikoj valdžia dar labiau rupinasi paliuosuoti Katalikus iš po Bažnyčios ėtekmės. Panaikinę vienuolynus, katal. mokyklas, visas bažnyčias draug su jų turtais ir nauda apskelbė kaipo valstijos savastį, įsakė dar katalikams vietoj senųjų parapijų tvertis naujas „apeigų draugijas, kurių sąnarjai samdytų nuo valdžios jau atimtasias bažnyčias, patįs apsiimtų užlaikyti kunigus. Katalikams duota laikas apsimislyti iki gruodžio mėnesiui. Neseniai buvo susivažiavę Prancijos vyskupai susitarti, kas daryti. Nutarė valdžios įsakymui priešintis, bet del viso ko nusiuntė šv. Tėvo paklaustū. Ir kaip Jis lieps, taip ir bus. Tuotarpu respublikos valdžia apskelbė, kad, katalikams valstybės maloniam ėstatymui priešinant, ė

pradžią“ paimsianti karumenėn ė šešis tukstančius kunigų. Tokias tad liuosybes katalikams teikia mielaširdingi Prancijos masonai, socialistai, radikalai ir kitokių vardų laisvės davėjai.

Iš viso matytis, kad Katalikų Bažnyčia vėl sunkųs artinasi laikai, bet, vilkimes, Jos ėstatytojas, Kristus-Dievas, neduos, kad pragaro vartai pergalėtų Ją.

◆◆◆◆◆

Aukos.

Kauno gymnazijos lietuvių kalbos mokytojui apmokėti paaukojo:

	R. K.
Buvusis Dumos atstovas Romanas Skirmuntas	10.—
Žinoma rašytoja p. Konstancija Skirmuntaitė	5.—
Kun. Miežinis Kauno džiak.	3.—
„ Pov. Pauliukas Šidlav. kam.	2.—
„ Digaitis Paliepių kleb.	2.—
Peterburgo Seminarijos klėrikai	10.—
Kun. Digaitis Paliepių kleb.	3.—
„ Plungis Sugintų kleb.	5.—

Apmokėjimui lietuvių kalbos mokytojo **Panevėžio** realinėje mokykloje pas inus sudėjo:

Žemaičių Seminarijos klėrikai	30.35
Kun. Kaz. Šleivys	3.—
„ J. Jacevičius	3.—
P. Motėjus Aleliunas	—50
„ Kaz. Zaviša	5.—
„ Kaz. Motėka	1.—
„ Motėjus Giedrikis: „Kad Dievas palaimintų jo vaikams Amerikoje!“	15.—
Kn. P. Pauliukas	3.—
„ J. Jassas	3.—
Dr. Hanušavičius	3.—
Kn. Bikinas	5.—
p. A. Purickis	3.—
ligšiol surinkta	88.45
„Vilniaus Žinių“ redakcijoje sudėta	5.—
Viso labo	168.30

Su pagarba

P. Šniukšta.

Kn. Korzonas.

Kn. Laumianskis.

Panevėžyje
Spalių 29 d. 1906 m.

Nuo ėkurimo komiteto iki 1-sios Spalių d. Kauno **Viešam Lietuvjū Katalikb knigynui** (Bibliotekai) gyvais pinigais paaukavo:

Jauni Bažnyčios ir Tėvynės mylėtojai	113.—
Ponas Kajet. Ciemnolonskis	3.—
„ Al. Račkauskis	3.—
„ Juoz. Naujalys	3.—
Poni Kotr. Šalavijėnė	2.—

Kun. M. Miežinas Žeim. kleb. Kauno Džiak	10	—
„ Kanaunikas J. Rymkevyčius Biržių kleb.	5	—
„ Kaz. Rymkevyčius Birž. kam.	3	—
Ona Kimberauskytė tarnaitė	1	—
Iš viso	143	—
Draugė su min. № 42–46 „N. S.“ auk.	583	20
Viešo L. K. K. Valdyba.		

Linų užderėjimas Kauno gub. 1906 m.

Ukmergės pav. linai ir sėmenys žymiai geresni neg perniai; buvo sėta tiekrai kiek perniai.—Panevėžio paviete pasėta ant penktos dalies daugiau neg perniai; linai geresni ir vienodi sėmenų daugiau užderėjo ant trečios dalies. Pernykščių linų mažai liko neparduota.—Raseinių paviete pasėta dešimta dalimi daugiau; užaugo daugiau, bet nevienodi. Sėmenys visur geri.

Bulvių užderėjimas.

Geram ugiui užkenkė oras—nuo pradžios persausas, o nuo pusės liepos mėn. perdrėgnas. Bulviakasiui pasitaikė geras oras. Apskritai imant, bulvių šiemet neužderėta, Raseinių paviete trečia dalimi mažiau neg paprastai, Panevėžio ir Ežerėnų pav. derlius ko ne per pusę mažesnis prieš vidutinišką, Saulių ir Telšių pav. derlius buvo irgi žymiai mažesnis už vidutinišką. Bulvės ner visai geros.

Žeminių javų užderėjimas.

Suvalkų gub. rugiai ir ir kviečiai užderėjo vidutiniškai, Kauno, Vilniaus ir Gardino gubernijose menkiausiai, neg vidutiniškai.

Redakcijos atsakymai.

P. Teklei Aug-ei Kaune. Nieks dar neužgimė, kurs visiems įtikyt. Kristus Dievu buvo, ir tai neįtikio... Jeigu tat randas užpildinėtajai ant karalių ir ministrų, ant popiežiaus ir vyskupų, tai nėra ko stebėtis, jog ir Kauno lietuviams priešų netrūksta.

Vienam iš kunigų. Nematę darbo, nieko tuotarpu negalime atsakyti. Teikkites prisijusti savo rankraštį. Jei paklydimų išrodymas bus aiškus, populiariškas ir sutinkas su teisybe—patalpinsime su mielu noru.

Kūn. Kaz. Žebriui, Paželvėje. Be reikalo Tamsta atsišaukimo žodžius blogon pusėn verti. Atsišaukimo sustatytojai nei manyte nemanė, kad Dumon negalėtų patekti kunigai arba **geri lietuviai**. Platesnį atsakymą be abejo prisijūs atsišaukimo sustatytojai, kuriems tam tikslui ir tapo nusijustas Tamstos laiškas.

Nuo Šv. Kazimiero Draugijos.

Krakių Dekanato kunigai šv. Kazimiero Draugijos naudai prisijuntė per kun. J. Novicką, Krakių Dekaną 27 rub, Garbiems aukotojams tegu Dievas už jų aukas gausiai užmoka. *Draugijos Valdyba.*

Redaktorius Pralotas **A. Karosas.**

BAŽNYTINIŲ DRAPANŲ DIRBTUVĖ
Cecilijos Baranauskytės

Kaunė. Viešasis (paradny) placas. Fišero nmai.

Draugija „Spaustuvė Sokolovskio Kaunė“ M. Sokolovskio ir A. Estrino.

IŠĖJO IŠ SPAUDOS

Lietuviškas Bažnytinis Giesmynas.

Adynos, Roančius, Graudų Verksmai, įvairios giesmės, litanijos ir nekurie lotyniški gimnai.

Garmonizuoti vienam, trims ir keturiems balsams per J. NAUJALĮ.

← **Kaina 2 rub. 50 k.** →

Centrališka sankrova J. NAUJALIO knygne, Kaune.

Ką tik išspauzdintas ir išėjo į svetą visiems pažįstamas

Lietuvių naminis draugas

Kalendorius 1907. m.

Didelio formato; tilpsta jame tarp kit-ko: Ponas Tvardaukas, (puiki apysaka), apie meilę savo kaibos, apie Dumą (sū paveikslu) daugybe gražių dainų, juokų (su paveikslais). Iš viso 14 paveikslų. Naminiai gydymai savęs ir gyvulių, naudingi patarimai ir t.t. **Kaina 15 kap.**

Perkupčiams imant šimtais daug pigiau.

Adr.: RYGA, Katalikų gatv. № 20, L. Jakavyčiaus knygynas.

Pikelių parapijoj' pernai prieš Žolių šventę iš nakties prapuolė pamišusio proto moteriškė, kuri lig šioliai neatsirado, nors buvo labai jieškoma. Metų ji turėjo 60, nemažo augumo, išrodė persirgusi; jos vardas Marijona. Jei kas ją atrastu arba žinotu ją numirus, prašome pranešti Pikelių klebonui (pošt. st. Pikeli Kov. g.) Jieško jos vyras Želvys ir duktė. 2-1

Vagies palikta kumelė šviesiai—širma, didelė, 7 m., rasta 22 spalį m. d. Bernatonių kaime Raudondvario valsčiaus Kauno pavieto prie Nevėžio upės, laikoma Raudondvario uredninko rankose. 2 2

Dvasiškos valdžios patvirtintas: „Naujas ir senas Elementorius“, mokintis labai lengvas su pagelba paveikslėlių. Jame yra ir senas mokymo budas, poteriai, katekizmas, maldos rytmetinės ir vakarinės, litanijos, ministrantura, dainos ir t.t. pusl. 48. **Kaina 8 kap.**

Kas prisijūs 16 kap. krasos markėmis—išsiųsiu 2 elementoriu. Perkupčiams ir knygų platintojams nuleidžiu 50% Adresas: Vilnius, Antokolski bereg. № 4, kv. 3. K. Strazdas. 4-2